

Olsztyn – miasto na prawach powiatu

Urząd Miasta Olsztyna
plac Jana Pawła II 1,
10-101 Olsztyn

Olsztyn to miasto na prawach powiatu, a jednocześnie stolica województwa warmińsko-mazurskiego. Stanowi główny ośrodek gospodarczy, edukacyjny, kulturowy województwa warmińsko-mazurskiego, a także siedzibę jego władz. Obecnie liczy blisko 170 tys. mieszkańców. Powierzchnia Olsztyna wynosi 88,33 km².

Miasto podzielone jest na 23 osiedla będące jednostkami pomocniczymi gminy. Jest usytuowany w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego, nad rzeką Łyną, w granicach Pojezierza Olsztyńskiego, w południowej części Warmii. Z miastem sąsiadują takie gminy jak Barczewo, Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Purda, Stawiguda, które wchodzą w skład ziemskiego powiatu olsztyńskiego. Jego siedziba znajduje się w Olsztynie. Najwyższy punkt miasta leży na wysokości 155 m n.p.n, a najniższy na 88 m n.p.m.

Na terenie stolicy województwa warmińsko-mazurskiego znajdują się rozmaite zabytki. Do najciekawszych należy Rynek Starego Miasta z Ratuszem, Zamek Kapituły Warmińskiej z tablicą astronomiczną Kopernika, Wysoka Brama, Nowy Ratusz, Bazylika Konkatedralna św. Jakuba Apostoła oraz Park Podzamcze i most św. Jana Nepomucena.

Centrum Informatycznych Usług Wspólnych w Olsztynie powstało w styczniu 2019 roku na mocy Uchwały Rady Miasta Olsztyna. Jego celem jest świadczenie usług w zakresie wspólnej obsługi informatycznej jednostek organizacyjnych Gminy Olsztyn. Poza świadczeniem usług eksperckich i operatorskich, zarządza także szerokopasmową siecią telekomunikacyjną MAN Olsztyn oraz lokalnymi sieciami obsługiwanymi jednostek.

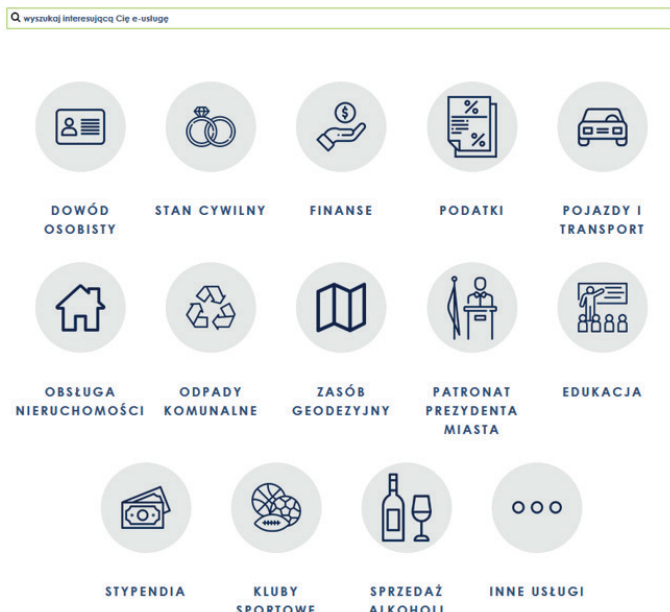
Centrum realizuje projekty, których zadaniem jest podniesienie jakości gminnych usług poprzez ich stopniową informatyzację. Kluczowym projektem był realizowany w latach 2017-2021 roku „Cyfrowy Olsztyn”, który powstał z myślą o potrzebach mieszkańców w zakresie stworzenia przyjaznej przestrzeni komunikacji z administracją samorządową. Projekt składa się z wielu połączonych ze sobą systemów informatycznych pozwalających na szybkie, kompleksowe i bezpieczne korzystanie z zasobów sektora publicznego Gminy Olsztyn.¹

¹ Na podstawie materiału przekazanego w dniu 28.04.2023 r. przez Urząd Miasta Olsztyna

1. Rozwiązania Smart City w Olsztynie

1.1. eDokumenty

Podstawowym portalem, w ramach którego udostępnione zostały cyfrowe usługi publiczne w Gminie Olsztyn jest strona internetowa www.edokumenty.olsztyn.eu. W ostatnich latach liczba usług dostępna za jego pośrednictwem wzrosła o ponad 70, co powiększyło olsztyńskie portfolio cyfrowe do łącznego poziomu ponad 170 e-usług.

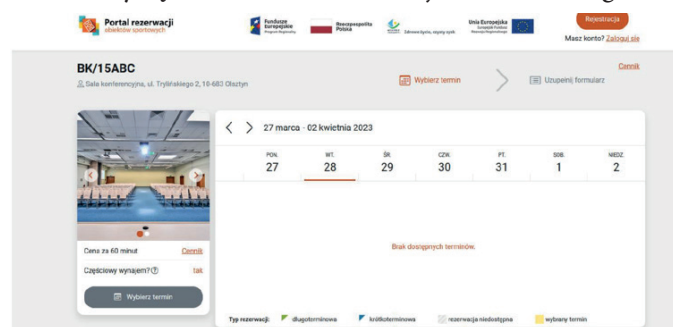
Dzięki portalowi www.edokumenty.olsztyn.eu można np. złożyć wniosek o wydanie wtórnika dowodu osobistego, wniosek o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym, czy deklarację dotyczącą odpadów.

Możliwe jest także składanie wniosków w zakresie e-usług geodezyjnych, które oferują wiele ułatwień związanych np. z gospodarowaniem gruntami (dzierżawa lub użyczenie nieruchomości, wykup mieszkania komunalnego). E-usługi geodezyjne umożliwiają dostęp do informacji gromadzonych w bazach danych powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz dają możliwość składania wniosków np. o podział nieruchomości lub wydanie

wypisu lub wrysu z ewidencji gruntów i budynków. Wiele z funkcji dostępnych na portalu www.edokumenty.olsztyn.eu dotyczy także przedsiębiorców. Za jego pośrednictwem można zwrócić się o wydanie pozwolenia na sprzedaż alkoholu, a dodatkowo dostępny jest nawet kalkulator pozwalający wyliczyć taką opłatę samemu. On-line możemy też zwrócić się o licencję na przewóz osób taksówką, czy też na wykonywanie transportu drogowego.

1.2. Portal rezerwacyjny

Portal www.obiekty.olsztyn.eu to rozwiązanie przygotowane z myślą o mieszkańcach oraz jednostkach organiza-

cyjnych Gminy Olsztyn. Dzięki niemu mieszkańcy mogą zarezerwować i wynająć salę lub boisko, a jednostki otrzymały wygodne narzędzie do zarządzania rezerwacjami obiektów sportowych i sal szkoleniowych.

Zaletą portalu rezerwacyjnego jest jego wszechstronność: w jednym miejscu zebrane i zaprezentowane zostały informacje dotyczące wolnych boisk (tzw. „Orlików”), sal gimnastycznych, sal konferencyjnych i szkoleniowych zarządzanych przez gminne jednostki oświatowe i nieoświatowe.

Wdrożenie portalu rezerwacyjnego stanowi zmianę jakościową: do tej pory chętni do skorzystania z boiska lub sali musieli wykazać się cierpliwością. Zazwyczaj dzwoniли do placówek w celu ustalenia wolnego terminu. W praktyce, sprawę załatwiał się wiele dni przed terminem, w którym sala była wynajmowana i należało wielokrotnie

kontaktować się ze szkołą. Nowy portal zawiera funkcjonalności, które minimalizują formalności związane z wynajmem sal lub boisk, gdyż ich rezerwacja oraz wynajem są możliwe bez wychodzenia z domu.

1.3 Platforma Zamówień Publicznych

Dzięki Platformie Zamówień Publicznych (www.zamowienia.olsztyn.eu) Gmina Olsztyn w transparentny spo-

sób udostępnia informacje o wszystkich zamówieniach: od największych przetargów, po niewielkie postępowania o nieznacznej wartości.

Platforma jest rozwiązaniem zapewniającym pełną obsługę online procesu zamówień: od etapu składania ofert po wybór wykonawcy. Przedsiębiorcy mają zatem stały dostęp do dokumentacji, mogą składać poprzez Internet pytania i otrzymywać odpowiedzi dotyczące przedmiotu zamówienia.

Zalety PZP:

- 1) dostęp do informacji o wszystkich postępowaniach prowadzonych w jednostkach organizacyjnych Gminy Olsztyn,
- 2) platforma wyposażona jest w system pytań i odpowiedzi, dzięki któremu zapewniona jest obustronna komunikacja online pomiędzy firmą a jednostką,
- 3) wgląd w kompleksowy plan zamówień publicznych przyjęty w poszczególnych jednostkach Gminy Olsztyn,
- 4) korzystanie z platformy to także gwarancja bezpieczeństwa. Wszystkie dane ofert są szyfrowane w momencie przesyłania na serwer. Nie ma możliwości podglądu danych bez odszyfrowania ofert,

- 5) z platformy można korzystać zarówno w tradycyjnej wersji webowej, jak i wersji mobilnej, dostępnej z poziomu telefonu komórkowego czy tabletu.

1.4 Oświetlenie miejskie – system nadążnego oświetlenia

Zasada działania systemu opiera się na założeniu, że w przypadku braku ruchu automatycznie redukuje on

natężenie światła lamp ulicznych do wartości minimalnej określonej przez użytkownika. W sytuacji wykrycia pojazdu lub pieszego przez dowolny czujnik ruchu następuje automatyczne podniesienie natężenia oświetlenia do wartości zgodnej z normą dla danej grupy opraw. System pozwala na podświetlenie wjazdu bocznej ulicy, a także uwzględnia miejsca kolizyjne wymagające większego natężenia oświetlenia. Pozwala on także na przyjęcie sygnału EMERGENCY od służb ratunkowych (maksymalne natężenia oświetlenia) dla dowolnej grupy opraw.

Dotychczasowe inteligentne systemy sterowania umożliwiały jedynie ustawienie stałej redukcji, określane podczas konfigurowania systemu. Zwykle było to od 3 do 5 stref czasowych z różnymi poziomami redukcji. Najczęściej, największy poziom redukcji występował w nocy, co w przypadku kolizji/wypadku mogło doprowadzać do prób dochodzenia odszkodowania od zarządcy z tytułu niedostatecznego oświetlenia drogi. Zastosowanie systemu nadążnego oświetlenia, dzięki zwiększeniu natężenia oświetlenia, po detekcji ruchu eliminuje powyższe niebezpieczeństwo. Dodatkowo system wykrywa uszkodzony czujnik ruchu i podnosi poziom oświetlenia do wartości zgodnej z normą (np: 3 latarnie w jedną i drugą stronę od uszkodzonego czujnika).

1.5. System ITS

System ITS (ang. Intelligent Transportation System) wykorzystywany jest w publicznym transporcie zbiorowym w Olsztynie i gminach, z którymi zawarte zostało stosowne porozumienie. Składają się na niego m.in. podsystemy:

- sterowania ruchem ulicznym (sygnalizacją świetlną) wraz z priorytetem dla pojazdów transportu publicznego (SCATS);
- monitoringu wizyjnego na skrzyżowaniach objętych systemem sterowania ruchem;
- monitorowania ruchu pojazdów;
- kontroli rozplywu strumieni ruchu w układzie komunikacyjnym;
- dynamicznej informacji pasażerskiej (w tym wyposażenie pojazdów, przystanków, aplikacja);
- sprzedaży biletów i karty miejskiej;
- zliczania pasażerów.

System ITS obejmuje wszystkie autobusy i tramwaje oraz kilkaset urządzeń na przystankach.

ITS działa obecnie na 96 skrzyżowaniach w mieście, zarządzanym i opartym na adaptacyjnym, obszarowym podsystemie sterowania ruchem SCATS, który steruje ponad 55 tysiącami skrzyżowań na sześciu kontynentach, w Polsce wdrożony jest w 10 miastach i obsługuje w nich około 600 skrzyżowań.

Dzięki działaniu w czasie rzeczywistym, SCATS błyskawicznie dostosowuje parametry sterowania do dynamicznie zmieniających się warunków ruchu, uwzględniając przy tym parametry dotyczące koordynacji i przydzielania priorytetu dla pojazdów komunikacji miejskiej.

Za sprawą swojej rozbudowanej funkcjonalności system zarządzania ruchem daje możliwość sterowania sygnalizacjami świetlnymi, kontrolę sprawności technicznej sygnalizacji, koordynacji obszarowej, przydzielenia priorytetu dla komunikacji zbiorowej, jak również gromadzenia istotnych danych dotyczących ruchu na ulicach miasta.²

² Ibidem

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego,
ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl
